

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 12 juni 2019
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.25 uur

Aanwezig: J. Sietsma (voorzitter, GroenLinks), GroenLinks: F.T. Folkerts, N. Nieuwenhuijsen, J. Visser; PvdA: T.J. Bushoff, J.P. Loopstra; D66: W. Paulusma, J.S.R. Lo-A-Njoe; SP: J.P. Dijk, W.H. Koks; VVD: J. Boter, W.J. Spoelstra; ChristenUnie: G.B.H. Brandsema; Partij voor de Dieren: W.I. Pechler; CDA: J. de Haan; 100% Groningen: M.E. Woldhuis; Stad en Ommeland: P.F.A.M. Frijns; Student en Stad: J. van Deelen; PVV: S.A. Kaercher

Namens de griffie: G. Mulder (commissiegriffier)

Namens het college: wethouders C.E. Bloemhoff, M.T. Gijsbertsen, I.M. Jongman-Mollema

Verslag: J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Wethouder Bloemhoff:

- Meldt dat er twee externe leden geworven zijn voor de raad van toezicht van de stichting OPOS, die met de kwartiermaker als voorzitter zitting nemen tot de stichting wordt opgeheven. Het college komt met een voorstel voor de laatste raad voor het zomerreces.
- Heeft met het ministerie van OCW een gelijkkansenagenda opgesteld en informeert de raad nader in de brief over intensiveringsmiddelen.
- Heeft aanvragen binnengekregen voor uitbreiding van de Brinkschool en de Brederoschool die niet toe kunnen met hun huidige gebouwen.
- Is voornemens de aanvragen op te nemen in het programma Onderwijshuisvesting, dat pas in het najaar vastgesteld wordt. Afsproken is dat de schoolbesturen tot die tijd voorfinancieren.
- Verwerkt alle input die is geleverd tijdens de inloopbijeenkomst over de Brinkschool in een voorstel met een voorkeursscenario. Het streven is de raad voor de zomer nader te informeren.

Wethouder Jongman:

- Meldt dat stichting WIJ een projectleider sociaal domein gaat leveren aan WIJS, binnen de huidige budgettaire kaders, voor aanvankelijk een jaar, waarin de focus zal liggen op gebiedsgericht werken. Gebiedszaken en Stadsontwikkeling financieren tot mei 2021, waarna evaluatie volgt.
- Concludeert uit overleg met het Noorderpoort en het Alfa-college dat er geen draagvlak is voor een naschools sportaanbod voor mbo (sporthopper), wel voor sport tijdens schooltijd.
- Meldt dat de ozb-compensatieregeling voor sportparken in Haren en Ten Boer er als volgt uitziet: 2019 100%; 2020 80%; 2021 60%; 2022 40%; 2023 20%, met een maximum van 50.000 euro per aanslag per jaar. Meer toelichting staat in het raadsvoorstel over de ozb 2019.
- Koppelt terug dat het niet mogelijk blijkt elk college- en raadsvoorstel te voorzien van een kopje Stadadviseert, maar meldt dat de adviezen op de website staan en dat er een halfjaarlijkse nieuwsbrief is. Beleidsadviseurs zien erop toe dat adviezen in voorstellen verwerkt worden.

Wethouder Gijsbertsen:

- Schetst de uitkomsten van de onderhandelingen tussen het Rijk en VNG over jeugdhulpbudgetten. Het bod van het kabinet bedraagt 420 miljoen euro in 2019 en 300 miljoen euro in zowel 2020 als 2021. Daarna zal arbitrage plaatsvinden over de structurele middelen.
- Juicht arbitrage toe, omdat het de gemeenten in een gelijkwaardige positie plaatst.
- Is met VNG teleurgesteld in de hoogte van de bedragen en het gebrek aan structurele middelen.
- Rekent voor dat de gemeente Groningen er in 2019 5,2 miljoen euro bij zal krijgen, 3,9 miljoen in

2021 en 0,7 miljoen in 2021. De 5,2 miljoen euro zal al heel hard nodig zijn om de volumegroei van 2018, mits die zich doorzet in 2019, te compenseren.

Dhr. Koks (SP):

- Vraagt of het om stapelbedragen gaat of om totaalbedragen per jaar.
- Is benieuwd of er al iets bekend is over het eventueel teruggeven van de jeugdhulptaak aan het Rijk.

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Is benieuwd of er al iets bekend is of en hoeveel het tekort boven de 13,2 miljoen uit zal vallen.

Wethouder Gijsbertsen:

- Antwoordt dat het om stapelbedragen gaat en stelt voor straks inhoudelijk te debatteren.
- Verwijst naar de Voortgangsrapportage voor de precieze verwachtingen over 2019.
- Stelt voor om in december een brief te sturen over de toekomst van Kopland, omdat constructieve gesprekken nog volop gaande zijn en er geen acuut probleem is opvang dit jaar te leveren.

Dhr. Koks (SP):

- Vraagt of de brief over de jongerenopvang wel voor de zomer verstuurd zal worden.

Wethouder Gijsbertsen:

- Antwoordt dat de brief over Campusdiep veel eerder gepland staat en al in concept gereed is.
- Meldt dat vandaag staatssecretaris Bakhuis de eerste rookvrije zone heeft geopend bij het UMCG. De twee andere volgen snel. Ook is een bezoek gebracht aan de Lidl in Vinkhuizen, die besloten heeft in Groningen te stoppen met verkoop van tabaksproducten en in 2022 in heel Nederland.
- Meldt dat er een wachtlijst is ontstaan bij Veilig Thuis bij triage wanneer er geen sprake is van acute situaties. Er staan vijf dagen voor de keus tussen nader onderzoek of overdracht aan lokale teams. Er volgt op korte termijn bestuurlijk overleg om het zo snel mogelijk onder controle te krijgen.

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Is benieuwd hoe lang de wachtlijsten zijn.

Mw. Paulusma (D66):

- Vraagt of de commissie zo snel mogelijk geïnformeerd wordt over de voortgang.

Wethouder Gijsbertsen:

- Antwoordt dat de wachtlijst vorige week 95 dossiers betrof. Het is de vraag of het aan de capaciteit ligt, aan processen of aan de eis van vijf dagen.
- Betreft de commissie zo nauw dat er nog niet eens bestuurlijk overleg heeft kunnen plaatsvinden.

A.2. Vaststelling verslagen 7 mei 2019 (regulier) en 15 mei 2019 (begroting)

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.4. Afspraken en planning

De voorzitter:

- Streeft naar het verkorten van de LTA door in overleg met wethouders zaken te combineren.

Dhr. Koks (SP):

- Vraagt zich af of de actuele LTA wel verstrekt is. Veel staat nog op PM.

De voorzitter:

- Moet nog een gesprek met wethouder De Rook voeren en zal zorgen dat de meest recente versie in het bezit van de commissie is of komt.

Wethouder Gijsbertsen:

- Koppelt terug dat er in februari en maart nog enkele meldingen van kleinere aard geweest zijn van overlast bij de Camaraschool. Er bleek geen sprake van problematische jeugdgroepen, maar van rondhangende jeugd die onder meer op de daken klom. Recent zijn er geen meldingen meer. De politie neemt het mee in surveillance.

Er zijn geen vragen of opmerkingen over de besluitenlijsten en de lijst moties en initiatiefvoorstellen.

A.5. Conformstukken

A.5.a. Ontwerpbegroting 2020 Meerschop Paterswolde (collegebrief 15-05-2019)

Er zijn geen vragen of opmerkingen over de collegebrief.

A.5.b. Bijdrage aan provincie voor roeivriendelijke damwanden (raadsvoorstel 22-05-2019)

Dhr. Boter (VVD):

- Heeft zich met Student en Stad hard gemaakt voor de bijdrage en is dankbaar voor de uitvoering.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 26 juni 2019.

A.5.c. Wijziging gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg (raadsvoorstel 22-05-2019)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 26 juni 2019.

A.5.d. Plan van Scholen 2020-2023 (raadsvoorstel 29-05-2019)

Dhr. Koks (SP):

- Is niet blij met de komst van een basisschool van stichting Unie voor Kinderkunde in de Noorderplantsoenbuurt vanwege verkeersoverlast en de verwachte toename van segregatie, doordat de school uit dezelfde hoogopgeleide vijver vist als de GSV met hoge schoolbijdragen.
- Kan die laatste indruk niet verifiëren, omdat er verder geen informatie te vinden is over de school.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 26 juni 2019.

A.6. Ingekomen stukken

Er zijn geen vragen, opmerkingen of agenderingen.

A.7. Rondvraag

Er zijn geen woordmeldingen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Invulling taakstelling WIJ (raadsvoorstel 29-05-2019)

Dhr. Dijk (SP):

- Vindt het sluiten van locaties en het samenvoegen van entreelocaties indruisen tegen de opzet van zorg dicht bij mensen thuis met een laagdrempelige ontmoetingsfunctie. Blijft dat wel uitgangspunt?
- Vraagt of Hoogkerk nog wel een ontmoetingslocatie krijgt en Haren en Ten Boer eigen WIJ-teams en -locaties.
- Ziet het schrappen van acht managers wegvallen tegen de 6 fte aan teamondersteuning.
- Is benieuwd hoe het college eenheidsworst voorkomt bij het streven naar meer eenheid in sturing. De bedoeling van WIJ was juist om in wisselwerking met bewoners het aanbod vorm te geven.
- Leest nergens hoe welzijnswerk wordt versterkt. Het blijft vooral gaan om individuele zorg en ondersteuning en een kwalitatieve impuls, die klinkt als oude wijn in oude zakken.
- Roept op budgetten voor zorg in te zetten voor zorg en geen cent terug te laten vloeien naar reserves.
- Vindt het hameren op eigen kracht een grijs gedraaide plaat. Het wordt nu wel duidelijk dat de participatiesamenleving niet de beoogde winst op gaat leveren en dat andere oplossingen nodig zijn.
- Hekelt de enorme budgetkortingen onder het mom van tekorten niet helemaal opvangen en taakstellingen. Beter is het paal en perk te stellen aan verspilling door marktwerking en bedrijven die gewoon productie willen draaien.
- Vindt het voorstel en de onderbouwing een hoog hocus pocus-gehalte hebben en wil harde cijfers die de financiële verwachtingen onderbouwen in plaats van mooie casussen en verwachtingen.

Dhr. De Haan (CDA):

- Begrijpt dat het college stappen zet, maar ziet veel onzekerheid ontstaan. Krijgen inwoners nog wel de zorg en ondersteuning die zij nodig hebben?
- Verzoekt het effect van de afnemende toegankelijkheid door sluiting van locaties te monitoren, bijvoorbeeld het bezoek van spreekuren. Moeten er straks meer locaties sluiten?
- Voelt dat een deel van het personeel onzeker is over de toekomst vanwege de maatregelen.
- Begrijpt het snijden in management als bezuinigingsmaatregel, maar waarom wordt dan wel een aantal dure specialisten aangenomen?

- Krijgt het gevoel dat de gemeente langzamerhand toewerkt naar vier grote WIJ- en GON-teams.
- Hoort graag of eventuele aanvullende maatregelen, wanneer de bezuinigingen niet voldoende gerealiseerd worden, ook voor WIJ kunnen gelden en dus ten koste gaan van de opdracht aan WIJ.
- Vindt niet dat de toekomstige bezuinigingen ten koste moeten gaan van zorg en ondersteuning, en zou zelf bezuinigen op het stadhuis en de basisbaan.

Dhr. Pechler (Partij voor de Dieren):

- Steunt de algemene doelstellingen van samenlevingopbouw, normaliseren en de beweging van zorg naar welbevinden. Waar mogelijk is het prettiger bij een voorliggende voorziening of het eigen netwerk terecht te kunnen, maar 'waar mogelijk' is wel een harde voorwaarde.
- Vreest perverse prikkels door de bezuinigingen van ruim 7 miljoen euro. Het risico is dat medewerkers, bewust of onbewust, het financieel belang laten prevaleren waar maatwerk nodig is.
- Is bezorgd dat entreelocaties door de toegenomen afstand minder laagdrempelig worden. Losse spreekuren wegen niet op tegen een permanent geopende locatie met ontmoetingsfunctie.
- Denkt dat de werkdruk op de overgebleven entreelocaties zal toenemen. Nu al komen wachttijden van een uur voor, waardoor een cliënt de moed kan verliezen de hulpvraag door te zetten.
- Steunt de reductie van het aantal managers en de impuls voor gezinscoaches en jeugdstraatwerk.
- Ziet een dilemma in specialisatie van Wmo-taken, omdat het enerzijds kan leiden tot het sneller beantwoorden van een hulpvraag, maar anderzijds ook tot centralisatie en hogere drempels.
- Vraagt in hoeverre onderzocht is dat mensen hun hulpvraag zullen uitstellen of wegstoppen als gevolg van alle maatregelen en niet meer bij WIJ-teams langs zullen gaan.

Dhr. Spoelstra (VVD):

- Betreurt te moeten constateren dat het vaak gaat over de bekostiging van zorg, terwijl vooral de mens centraal zou moeten staan als het gaat over zorg en ondersteuning.
- Vraagt of het sluiten van locaties strookt met het laagdrempelig en toegankelijk houden van de zorg en ondersteuning. Of zorgen de spreekuren juist voor meer toegankelijkheid?
- Vindt het een tegengestelde beweging om het terugbrengen van het aantal managers gepaard te laten gaan met investeren in ondersteuning. Bij een echte bezuiniging in de bestuurlijke laag zou dat niet nodig hoeven te zijn, tenzij het om een kwaliteitsimpuls gaat. Maar waarom komt die er dan nu pas?
- Is verbaasd over de onbegrijpelijke formuleringen zoals accelereren en transformeren, waardoor het niet gemakkelijk wordt te begrijpen dat het over het betaalbaar houden van de zorg gaat.

Mw. Frijns (Stad en Ommeland):

- Sluit zich aan bij de laatste opmerking van de VVD.
- Waarschuwde in 2016 al dat de organisatie te log en bureaucratisch was. Nu komen het college en het bestuur van WIJ er ook achter dat het efficiënter en effectiever moet.
- Vraagt zich af of het voor cliënten en werknemers ook efficiënter en effectiever wordt en of zij geconsulteerd zijn hoe dat bereikt zou kunnen worden.
- Hecht veel waarde aan zorg dicht bij huis en maatwerk per wijk en dorp. Is het werkelijk de enige oplossing om drie van de vijf entreelocaties na een jaar te sluiten? Blijft de zorgvraag vooropstaan?
- Wil weten of onderzoek is gedaan naar het effect op cliënten en medewerkers om van generalisten naar specialisten over te stappen.

Dhr. Nieuwenhuijsen (GroenLinks):

- Baalt van de bezuinigingen op stichting WIJ, maar zou nog meer balen wanneer de gemeente geen volledige jeugdzorg en bijstand meer zou kunnen bieden.
- Blijft benadrukken dat er niet genoeg budget vanuit het Rijk komt en dat gemeenten de rap oplopende tekorten maar voor beperkte tijd kunnen opvangen.
- Stelt dat WIJ bijdraagt aan een gezond en gelukkig Groningen. Betrokken professionals voorkomen dat mensen in de schulden raken, vereenzamen of ziek worden, waardoor de kans kleiner wordt dat zij afhankelijk worden van complexe en langdurige zorg. Het is een investering in de toekomst.
- Is blij dat niet bezuinigd wordt op medewerkers. Er wordt geïnvesteerd in het versterken van de kwaliteit met praktijkbegeleiding, intervisie en gedragswetenschappers.
- Blijft het volste vertrouwen houden in de medewerkers, die eigenhandig het gedecentraliseerde zorgstelsel overeind hebben gehouden de afgelopen jaren.
- Vertrouwt een stuk minder op het kabinet en verzoekt de wethouder aan te geven hoe het staat met

de lobby en de verwachtingen rondom budgetten.

- Verwacht wel dat de investeringen in preventie zich op termijn zullen uitbetalen.
- Begrijpt de neiging bij de VNG de decentralisaties te evalueren. De gemeenten hebben maar een beperkt aantal knoppen waar ze aan kunnen draaien.

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Constateert dat WIJ-teams ten onder dreigen te gaan aan hun eigen succes, doordat ze veel meer zorgvragen boven water halen dan voorzien en er nu alweer bezuinigingen nodig zijn.
- Vindt het nattevingerwerk dat deze maatregelen daadwerkelijk zorgen voor minder en minder zware indicaties. Of is dat niet het uiteindelijke doel?
- Zou ontschotting pas echt een transformatie vinden, niet het korten op management en gebouwen.
- Vervolgt dat pas sinds 2018 gemonitord wordt, waardoor de ontwikkeling van volumes en de besteding van het geld niet goed te achterhalen is. Zijn er onnodige zorgvragen geweest?
- Verwacht dat de ondersteuners jeugd en gezin bij huisartsen een heel goede interventie zullen zijn, maar lijkt het goed hun wel budget te geven om ook echt zorg te verlenen, zodat het niet alleen gaat om weer een nieuwe toegangspoort tot zorg.
- Pleit voor het investeren in een goede en professionele ontvangst. Nu gebeurt het door vrijwilligers en zijn er klachten over privacy. Het kan sneller duidelijk gemaakt worden of iemand aan het juiste adres is.

Dhr. Bushoff (PvdA):

- Vindt het goed dat het college de transformatie wil versnellen met meer preventie, versterking van de voorkant en inzet van efficiënte hulp waar nodig.
- Is positief over de inzet van ondersteuners jeugd en gezin.
- Vertrouwt door deze maatregelen op een effectieve inzet van de schaarse middelen, zodat niet echt gesneden hoeft te worden in daadwerkelijke hulpverlening en iedereen benodigde zorg kan krijgen.
- Begrijpt dat de investeringen in de voorkant geleid hebben tot het ophalen van meer zorgvragen, maar gelooft dat tegelijk op de lange termijn het beroep op zwaardere zorg teruggedrongen kan worden. Dat is niet alleen goed voor de inwoners, maar financieel ook gunstig. Er is echt een verandering nodig in het sociaal domein en daarom zijn deze maatregelen goed.
- Blijft het college daarnaast aanmoedigen in de lobby bij het Rijk om de tekorten aan te vullen.

Dhr. Brandsema (ChristenUnie):

- Vindt het een goed signaal dat het college en WIJ het pakket aan maatregelen gezamenlijk presenteren. Het biedt ruimte om de nodige ontwikkelingen te realiseren. Het college beaamt ook terecht dat daar forse inspanningen voor nodig zijn.
- Hecht aan het meetmoment volgend jaar om te kijken of de maatregelen het gewenste effect hebben.
- Beseft dat van WIJ een serieuze inspanning gevraagd wordt, maar dat is wel nodig om te zorgen dat de huidige WIJ-taken uitgevoerd kunnen blijven worden.

Dhr. Kaercher (PVV):

- Is van mening dat het doel van de WIJ, een gebiedsgerichte sociale infrastructuur en ondersteuningspraktijk, nog lang niet bereikt is. GON en WIJ werken hier met hart en ziel aan en proberen de ambitie uit te bouwen, maar het college bezuinigt nu flink.
- Hekelt dat de Groninger klimaatutopie koste wat kost betaald moet worden, waarbij zelfs de hulp en ondersteuning aan inwoners door WIJ niet gespaard blijft.
- Vreest dat de maatregelen desastreus uitpakken voor inwoners. De fysieke afstand zal toenemen door de sluiting van drie kantoren. Hoe kan het college de ambities nog serieus nemen om sociale problemen te voorkomen en verminderen, en de eigen regie en meedoen te vergroten?
- Lijkt het beter het zich tomeloos inzetende personeel te koesteren en belonen, in plaats van hen op te zadelen met een nieuwe bezuinigingsronde en onzekerheden.

Mw. Paulusma (D66):

- Vindt het een helder voorstel dat gebaseerd is op inhoudelijke en financiële urgentie.
- Verwacht dat de keuzes de inwoners ten goede zullen komen door de verschuiving van het financieren van gebouwen en managers naar de voorkant.
- Vindt het sluiten van drie locaties te behapstukken, zeker omdat medewerkers daardoor meer tijd krijgen om mensen thuis op te zoeken. De spreekuren waarborgen bovendien de toegankelijkheid.

- Pleit al jaren voor meer inzet op triage, specialisme en het systeem als geheel. Dit is de manier om duurdere, zwaardere zorg uit te stellen of te voorkomen, en goedkopere, passender zorg te bieden.
- Heeft begrepen dat WIJ zelf ook vindt dat de maatregelen de transformatie zullen helpen.
- Wordt graag op continue basis geïnformeerd over de voortgang.

Wethouder Gijsbertsen:

- Wijst op de duidelijke samenhang tussen de twee agendapunten.
- Begrijpt de vraag waarom preventie en investeren in de eigen kracht nog niks opleveren en constateert dat de inschattingen over in elk geval het tempo van de financiële resultaten te optimistisch zijn geweest. De discussie gaat meer over tijd dan over bezuinigen op zorg.
- Blijft ervan overtuigd dat de ingezette veranderingen nodig zijn en zullen leiden tot een vermindering van zwaardere zorg. Dit blijkt nu al uit een aantal voorbeelden.
- Benadrukt dat het er niet om gaat dat de gemeente geen zware zorg meer zou willen leveren of dat daar iets mis mee is, maar dat zwaardere zorg niet altijd het meest passend of helpend is. Zo vroeg mogelijk ingrijpen bij problemen op een passende manier werkt het beste voor mensen zelf.
- Heeft als gemeenten geërfd dat de resultaatgerichtheid in de zorg niet altijd op zijn best was. Het blijkt in de praktijk lastig en tijdrovend om te verkennen welke lichtere voorzieningen geschikt zijn.
- Vindt het een legitieme vraag of een gezin of een kind met vijf verschillende indicaties en zorgverleners wel het beste af is, uitzonderingen daar gelaten. Het voorkomen van onnodige medicalisering kan alleen met een integrale blik en dat is een forse overgang.
- Ziet dat gemeenten langzamerhand eindelijk over cijfermateriaal gaan beschikken om te zien wat er nu precies gebeurt en wat de resultaten zijn.
- Verwacht nog altijd financiële resultaten te kunnen boeken door de andere manier van werken.
- Wijst erop dat de totale zorgkosten tientallen miljoenen euro's bedragen. Een afbuiging van slechts een paar procent naar lichtere voorzieningen gaat meteen al om zeer grote bedragen.
- Benadrukt dat er geen financieel acuut probleem is waardoor de gemeente nu moet ingrijpen, maar dat de maatregelen wenselijk zijn en passen bij de transformatie. Het tempo wordt wel opgevoerd doordat de rijksbudgetten geen tijd bieden de cultuurverandering nog een decennium uit te smeren.
- Ziet langzamerhand ook resultaten. Het gaat erom uit te vinden en te leren wat werkt, ook van elkaar landelijk.
- Vervolgt dat daarom gekozen is met WIJ voor het acceleratiemodel, dat WIJ zelf heeft ontwikkeld en dat beoogt om het ingezette leerproces en de transformatie te versnellen.
- Vindt achteraf dat het stuk scherper had moeten zijn met verduidelijkende voorbeelden en stelt voor dat later mondeling of schriftelijk te presenteren.
- Wijst op de investeringen in het voorstel, bijvoorbeeld om aan de voorkant wanneer nodig meteen specialismen in te zetten. Er wordt geïnvesteerd in gedragswetenschappers en praktijkbegeleiding.
- Kan de complexiteit van het sociaal domein niet wegnemen. Het gaat niet om de aanleg van een weg. Daarom is vanaf het begin geprotesteerd tegen de budgetkorting die meekwamen met de decentralisaties nog voordat er zicht was op cijfers en de transformatie kans kreeg vorm kon krijgen.
- Zit nu in een fase waarin stapelingen van indicaties duidelijk worden, maar ook resultaten in Groningen en andere gemeenten. Het is nadrukkelijk een zoektocht naar wat werkt, daarop vallen vooraf geen absolute garanties te geven. Niets doen en niets proberen is geen optie.
- Noemt de ondersteuners jeugd en gezin een van de weinige uitzonderingen waar de resultaten wel gekwantificeerd kunnen worden. Over een aantal jaar zullen er meer van dergelijke voorbeelden zijn.
- Heeft geen taakstelling opgenomen, maar een verwachting van besparingen. In het voorjaar van 2020 wordt gekeken wat het daadwerkelijk heeft opgeleverd. Het alternatief is om geen verwachting op te nemen en circa 20 miljoen euro elders te bezuinigen om de begroting sluitend te houden.
- Acht de plannen en besparingen realistisch en heeft ook risico's opgenomen in het weerstandsvermogen. Het is doorontwikkeld met WIJ en goed bekeken door de eigen organisatie.
- Antwoordt dat het sturingsmodel niet leidt tot eenheidsworst. Er is en blijft differentiatie tussen wijken met bijvoorbeeld meer opbouwwerk in Lewenborg dan in Corpus den Hoorn, maar het gaat om professionalisering en ondersteuning op medewerkersniveau en minder management. WIJ heeft deze inhoudelijke gecombineerde keuze zelf gemaakt, niet direct om te besparen.
- Maakt de keus drie van de dertien entreeplaatsen te sluiten wel om het financieel behapbaar te

houden. De dekking blijft goed en is afgestemd op waar de problematiek en behoefte het grootst zijn. Spreekuren zorgen ervoor dat mensen in de buurt terecht blijven kunnen.

- Meldt dat het hele voorstel 12 fte raakt, waarvan 6 fte gecompenseerd worden, op het totaal van WIJ van 338 fte.
- Is onder meer met de academische werkplaats bezig om het cliëntervaringsonderzoek verder te ontwikkelen en kan zich voorstellen het element van de afstand tot een entreelocatie te betrekken bij hoe mensen de dienstverlening structureel ervaren.
- Neemt het misverstand weg dat specialisatie altijd tot centralisatie leidt. Het specialiseren van medewerkers in specifieke Wmo-vragen betekent nog niet dat het buiten de eigen wijk zou moeten. Daarnaast wordt WIJ-breed meer opgeleid met de blik van opbouwwerk.
- Antwoordt dat dit voorstel de ontmoetingsfuncties in Hoogkerk, Haren en Ten Boer niet raakt.

De voorzitter:

- Zal inventariseren hoeveel belangstelling er is voor een inhoudelijke sessie over de transformatie in het najaar.

Het raadvorstel wordt als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 26 juni 2019.

B.2. Ontwikkelingen jeugdhulp mei 2019 (collegebrief 22-05-2019)

Dhr. Boter (VVD):

- Vindt het goed dat een aantal fracties in de werkgroep zitten en zorgpartijen betrekken bij het gelijktijdig oplossen van verschillende lastige vraagstukken, financieel en inhoudelijk, ook wat betreft de diepere oorzaken.
- Ziet een volumegroei die groter is dan de groei van het aantal cliënten, wat wijst op medicalisering. Het is goed te kijken of downcoding de grip vergroot om zelf de budgetten te beïnvloeden. Nu doet een partij de indicatie en moet de andere partij altijd betalen.
- Blijft voorstander ook eigen verantwoordelijkheid te nemen.
- Prijst het college met de lobby bij het Rijk voor extra budgetten.
- Is voor deugdelijke financiën. De zorgkosten kunnen niet langjarig uit de pas blijven lopen.

Dhr. Koks (SP):

- Is van mening dat de marktwerking, die de basis vormt van alle inkoopvormen, de kosten omhoog jaagt. In de provincie zijn er meer dan tweehonderd jeugdzorgaanbieders, allemaal met eigen organisatie en directiekosten.
- Hekelt de hoge vergoedingen voor bestuurders, zoals anderhalve bestuurder van een instelling die 253.000 euro toucheert of een kleine instelling met een omzet van 400.000 euro met 122.000 euro aan managementkosten. Gemiddeld gaat 32% naar overhead.
- Wijst op de relatief hoge uurtarieven. Het laagste tarief voor ambulante lichte begeleiding bedraagt 62 euro per contactuur (GON 39 euro) en zware begeleiding 79 euro (GON 53 euro).
- Stoort zich eraan dat de wethouder van alles laat onderzoeken, maar niet de kosteneffecten van marktwerking in de open house-constructie. Is het college van plan de inkoopsystematiek een keer fundamenteel onder de loep te nemen? Zo ja, wanneer?

Dhr. Brandsema (ChristenUnie):

- Complimenteert de wethouder met het behaalde onderhandelingsresultaat, dat het hoogst haalbare schijnt te zijn en mogelijkheden biedt om op voort te borduren.
- Steunt de voorgestelde maatregelen die ertoe moeten leiden de zorgvraag te verminderen.
- Beamt de goede ontwikkelingen die het stuk opsomt, terwijl die de kern van het probleem niet oplossen.
- Vraagt zich af waarom een op de zeven kinderen jeugdzorg ontvangt. Doorgeslagen liberalisme en een egocentrische levenshouding waarbij alles leuk moet zijn, spelen mee, evenals de complexere maatschappij en de smaller wordende bandbreedte van normaliteit, die leidt tot overdiagnostiek.
- Ziet door het altijd nastreven van eigen verlangens effecten op de duurzaamheid van relaties, terwijl scheidingen bewezen negatieve effecten op kinderen hebben. Het is goed dat te erkennen.
- Nodigt andere partijen uit ook te reflecteren op onderliggende verklaringen voor de stijgende vraag.

Mw. Folkerts (GroenLinks):

- Ziet het debat wederom in het teken staan van het feit dat gemeenten gegijzeld worden door grote tekorten in het sociaal domein, alsof ze op een rijdende, brandende trein gesprongen zijn. Dit leidt af

van het gesprek over de lang gewenste beweging naar preventie.

- Is blij met de heldere brief, de succesvolle lobby richting het Rijk, de arbitrage en toegezegde miljoenen (al is het niet genoeg) en de onderzoeken. Groningen blijkt niet echt af te wijken van het landelijk beeld om met gebrek aan gegevens en middelen jeugdhulp in de lucht te houden.
- Zou willen dat het Rijk gemeenten tijd en middelen bood om het wel goed te organiseren.
- Steunt de lijn van ondersteuning op scholen, ondersteuners jeugd en gezin en het meer laten participeren van ouders en jongeren. Breder is het streven natuurlijk om als gemeente en samenleving armoede en segregatie te voorkomen.

Dhr. Pechler (Partij voor de Dieren):

- Is blij met de uitgebreide informatie en onderzoeken, al maakt het een oplossing niet eenduidiger.
- Vindt het goed dat er aanvullende financiering en arbitrage komen.
- Ziet Groningen op plek 4 van de 23 staan wat betreft kosten per unieke jongere die jeugdhulp ontvangt. Is de problematiek groter, de jeugdhulp beter of is er sprake van meer stapeling, indicatie en overhead door marktwerking?
- Is benieuwd wanneer de resultaten bekend zijn van het onderzoek naar het beter betrekken van jongeren en gezinnen bij jeugdbeleid.
- Hoopt dat de ingezette verbeterlagen ertoe leiden dat minder jongeren jeugdhulp nodig hebben.
- Is benieuwd naar de verdere bespreking van de toekomst van de regionale jeugdzorg.

Dhr. Lo-A-Njoe (D66):

- Complimenteert de ChristenUnie met de bespiegelingen over de diepere oorzaken en maatschappelijke ontwikkelingen en herkent er veel in.
- Dankt het college voor de uitgebreide informatie en de landelijke lobby.
- Wijst op de ontwikkelingslijn Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien. Welke concrete acties wil het college nemen richting WIJ-teams om het aantal doorverwijzingen naar zorgaanbieders buiten de wijk te verminderen en meer in te zetten op laagdrempelige zorg binnen de wijk?
- Is benieuwd welke rol of veranderende rol het college ziet voor de ondersteuners jeugd en gezin ten opzichte van andere zorgaanbieders, gezien de positieve onderzoeksresultaten.
- Ziet niet zoals de SP de kern van het probleem in marktwerking, maar beaamt dat deze niet perfect is en dat de overheid ook een rol te spelen heeft.

Dhr. Bushoff (PvdA):

- Dankt het college voor de uitgebreide documenten. Veel informatie is natuurlijk niet nieuw.
- Sluit daarom deels aan bij GroenLinks, SP en ChristenUnie. Het is belangrijk de discussie te voeren over onderliggende oorzaken, zoals armoede, segregatie, doorgeschoten marktwerking en individualisme. De benen-op-tafel-sessie biedt daar een uitgelezen mogelijkheid voor.
- Wijst op het mogelijke risico dat kinderen na een eerste gesprek lang moeten wachten op daadwerkelijke behandeling. Is dat het geval en om hoeveel kinderen gaat het dan?

Dhr. De Haan (CDA):

- Ziet de flinke spagaat tussen verantwoordelijkheden en middelen, tussen preventie en toenemende signalering en volumegroei.
- Is blij met de heldere stukken, waarin niet alleen naar het Rijk gewezen wordt, maar de gemeente ook zelf verantwoordelijkheid neemt met een taskforce die inzet op meer effectiviteit en efficiëntie.
- Vraagt wat precies de zorgen zijn over het financieel verdeelmodel en het woonplaatsbeginsel.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):

- Sluit aan bij de bijdrage van Partij voor de Dieren.

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Vraagt of er een innovatiebudget is voor ideeën van buitenaf.

Wethouder Gijsbertsen:

- Deelt de complimenten voor de heldere brief en zal die overbrengen.
- Heeft zich stevig ingezet in de lobby richting het Rijk, maar kan helaas niet de vlag uithangen. Er is overigens geen sprake van een akkoord, VNG heeft kennisgenomen van het kabinetsbesluit en vindt het onvoldoende.
- Wil dat arbitrage niet alleen geldt voor de middelen vanaf 2022, maar met terugwerkende kracht, omdat de middelen gekoppeld moeten zijn aan het handelingsperspectief van gemeenten. Tegen die

- tijd zal duidelijker zijn welk deel van uitgaven en tekorten beïnvloedbaar is door gemeenten.
- Heeft een motie geïnitieerd als Groningen om geen nieuwe rijkstaken over te nemen zonder dat budgetten precies en objectief zijn vastgesteld, om te voorkomen dat opnieuw strijd over tekorten en afhankelijkheid ontstaat.
  - Stelt dat gemeenten jeugdhulp inhoudelijk prima kunnen uitvoeren, maar alleen onder de juiste randvoorwaarden, zowel financieel als qua grip op verwijzingen.
  - Steunde de brief van VNG wel om als ultimatum remedium de taken terug te geven omdat gemeenten ze niet kunnen uitvoeren. Dit is echter niemands streven en slecht voor de jeugd.
  - Vindt het goed dat er discussie is over maatschappelijke oorzaken en heeft er geen pasklaar antwoord op vanwege de vele factoren die meespelen.
  - Ziet in de literatuur wel oorzaken als scheidingen, armoede, schulden, prestatiecultuur en het problematiseren van druk of verlegen gedrag. Soms wordt het probleem achter het symptoom wellicht onvoldoende onderkend.
  - Benadrukt anderzijds dat het stelsel veel elementen bevat die het probleem groter laten lijken, onder meer doordat er een financiële prikkel is ziekte vast te stellen en te behandelen. Er zijn prikkels nodig die gezondheid en preventie belonen.
  - Signaleert dat door de beweging naar preventie en het nog niet op orde hebben van de achterkant er meer kinderen hulp krijgen, wat op zich goed is, maar wel leidt tot een stijging.
  - Heeft helaas geen eenduidig antwoord op de buitengewoon ingewikkelde kwestie van toenemende zorgkosten per indicatie, maar is wel zo ver dat het gesprek gevoerd wordt met een aantal grote jeugdhulpaanbieders over het koppelen van financiële aan inhoudelijke patronen. Welke kinderen krijgen welke zorg, waarom en waar duurt het te lang?
  - Ziet dat nog los van de vraag over upcoding, waarbij kinderen op 1 januari opeens op een ander product zitten dan op 31 december.
  - Beamt dat er financiële belangen meespelen, maar ziet ook grote betrokkenheid van medewerkers en bestuurders om zo goed mogelijke jeugdhulp te leveren. Vanaf 2015 wordt regionaal met aanbieders gewerkt aan een gezamenlijke transformatieagenda.
  - Kijkt over het slimmer vormgeven van de inkoop waardoor er meer collectieve en financiële verantwoordelijkheid bij aanbieders terechtkomt. Het ei van Columbus is nog niet gevonden, wel verbeterpunten.
  - Verkent in die discussies ook een GON voor de jeugd. Het gaat om een werkwijze die echt effectief is en nog steeds de goede zorg levert.
  - Antwoordt 100% Groningen dat goede producten via open house toegang hebben tot het systeem.
  - Is permanent in gesprek over het vormgeven van de transformatieagenda met aanbieders en gemeenten en daar komen natuurlijk ook innovaties aan de orde.
  - Meldt dat alle medewerkers van WIJ een basistraining opbouwwerk krijgen met een oog voor afschaling en alternatieve oplossingen. Het kijken vanuit specialisme kan leiden tot verschillende analyses, net zoals je veel spijkers ziet als je een hamer hebt.
  - Noemt verder de casustafels Jeugd, de ondersteuners jeugd en gezin, en samenwerking met het onderwijs.
  - Legt uit dat de gemeente gewoon haar rekeningen betaalt. Daardoor is er ook een tekort van 40 miljoen euro in de regio ontstaan. De tekorten leiden op zichzelf dus niet tot wachtlijsten.
  - Ziet als oorzaken voor wachtlijsten dat een cliënt een andere aanbieder wenst dan waar plek is en dat er personeelsvraagstukken zijn bij een bepaalde aanbieder.
  - Vult aan dat wachtlijsten onderdeel zijn van contractgesprekken met aanbieders.
  - Heeft niet direct aanleiding te veronderstellen dat er een zorgelijke wachtproblematiek is tussen het eerste gesprek en behandeling, maar zal dit nagaan.
  - Verwacht vanaf 2021 een nieuw financieel verdeelmodel op basis van het woonplaatsbeginsel. De eerste voorzichtige signalen zijn niet positief.
  - Heeft mede daarom aangeboden om voor de begrotingsbehandeling een sessie te houden over alle te verwachten nog onbekende ontwikkelingen en financiële consequenties in het sociaal domein.
  - Licht toe dat het onderzoek naar cliëntenparticipatie structureel is. WIJ heeft in het acceleratiemodel ook oog voor het structureel borgen van de monitoring van cliëntervaring. De komende jaren zal hier

steeds beter zicht op komen.

- Stelt voor ieder half jaar een presentatie te geven over de voortgang met kerngetallen, resultaten en inzichten.

De voorzitter:

- Zal het aanbod van de wethouder bespreken in de agendacommissie.
- Sluit de vergadering onder dankzegging om 22.25 uur.